

Meldcode bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Dit protocol beschrijft hoe je moet handelen bij situaties waarin sprake is van (vermoedens van) huiselijk geweld of kindermishandeling en hoe en bij wie deze gemeld moeten worden. Het protocol biedt bescherming aan de melder/degenen die naar het protocol handelen, aan het vermoedelijke slachtoffer en aan degene die beschuldigd wordt. Het protocol geeft ook een verplichting: te handelen op de vastgelegde manier.

Het protocol heeft betrekking op het contact tussen begeleiders (medewerkers die werkzaam (ook vrijwillig) zijn bij Stichting Het Komt Goed als begeleider) met deelnemers. En op grensoverschrijdende contacten tussen begeleiders in algemene zin onderling. Naast dit meldprotocol is er een klachten- of tuchtprocedure die in werking kan worden gezet na een melding. Ook kan melden leiden tot aangifte wanneer er sprake is van een (vermoeden) van een strafbaar feit. Verder kan melding leiden tot (voorlopige) maatregelen ten opzichte van de beschuldigde. Het bestuur is verantwoordelijk om op een zo zorgvuldig mogelijk en objectieve wijze met elke melding om te gaan. Indien nodig zal het bestuur dan ook een beroep doen op in- of externe deskundigen.

Verantwoordelijkheden van Stichting Het Komt Goed

Gelet op de Wet verplichte meldcode draagt het bevoegd gezag van Stichting Het Komt Goed er zorg voor dat:

- er binnen de organisatie een meldcode beschikbaar is die voldoet aan de eisen van de wet;
- er binnen de organisatie bekendheid wordt gegeven aan het doel en de inhoud van de meldcode;
- regelmatig trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering worden aangeboden, zodat beroepskrachten voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het zetten van de stappen van de code;
- de meldcode wordt opgenomen in het inwerkprogramma van nieuwe medewerkers;
- er voldoende deskundigen beschikbaar zijn die de beroepskrachten kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de code;
- de meldcode aansluit op de werkprocessen binnen de organisatie;
- de werking van de meldcode regelmatig wordt geëvalueerd en dat zo nodig acties in gang worden gezet om de kennis over en het gebruik van de meldcode te bevorderen.

Voor meer informatie verwijzen wij naar de: "Toolkit meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling" van de Rijksoverheid www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/documenten/publicaties/2018/07/01/toolkit-meldcode-huiselijk-geweld-en-kindermishandeling.

Verantwoordelijk voor het besluit voor het al dan niet doen van een melding is: Diana van Oers. Aangewezen aandachtsfunctionaris huiselijk geweld of kindermishandeling: Diana van Oers.

Het bestuur van Stichting Het Komt Goed, overweegt de volgende bepalingen, om een Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling vast te stellen:

Stichting Het Komt Goed is verantwoordelijk voor een goede kwaliteit van de dienstverlening aan haar deelnemers. Deze verantwoordelijkheid is zeker ook aan de orde, in geval van dienstverlening aan cliënten die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;

De (vrijwillige) medewerkers die werkzaam zijn bij Stichting Het Komt Goed als begeleider (in dit document gerefereerd als 'de begeleider(s)'), dragen in hun functie een verantwoordelijkheid. De Stichting verwacht bij deze verantwoordelijkheid, dat ze in alle contacten met cliënten attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat ze effectief reageren op deze signalen;

Stichting Het Komt Goed wenst een meldcode vast te stellen, zodat de begeleiders die binnen de Stichting werkzaam zijn, weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;

Stichting Het Komt Goed legt in deze code ook vast, op welke wijze zij de begeleiders bij deze stappen ondersteunt;

Onder huiselijk geweld wordt verstaan: lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld, of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring. Waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele, psychische of economische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer.

Daaronder worden ook begrepen ouderenmishandeling, geweld tegen ouders, vrouwelijke genitale verminking, huwelijksdwang en eengerelateerd geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: familieleden, huisgenoten, de echtgenoot of voormalig echtgenoot, of (ex-) partner, mantelzorgers;

Onder kindermishandeling wordt verstaan: elke vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel. Daaronder is ook begrepen eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, vrouwelijke genitale verminking en het als minderjarige getuige zijn van huiselijk geweld tussen ouders en/of andere huisgenoten;

Onder begeleider in deze code wordt verstaan: de begeleider die voor Stichting Het Komt Goed werkzaam (ook vrijwillig) is en die in dit verband aan deelnemers (waaronder cliënten) van de organisatie zorg, begeleiding, onderwijs, of een andere wijze van ondersteuning biedt;

Onder deelnemer in deze code wordt verstaan: iedere persoon aan wie de begeleider zijn diensten verleent.

Het zetten van de stappen van de meldcode, is een verantwoordelijkheid van functionarissen van wie, gelet op hun taken en verantwoordelijkheden, verwacht wordt dat zij de stappen van de meldcode zetten.

Zo nodig kan hierbij een onderscheid worden gemaakt tussen functionarissen die alleen stap 1 zetten en functionarissen die alle stappen zetten. Er kunnen ook functionarissen genoemd worden die niet in dienst zijn van de Stichting. Als aandachtsfunctionaris huiselijk geweld of kindermishandeling kan/kunnen worden geraadpleegd, die functionarissen op wie een beroep kan worden gedaan voor advies en ondersteuning bij het zetten van de stappen van de meldcode.

Verantwoordelijk voor het besluit in stap 5 voor het al dan niet doen van een melding is: Diana van Oers. Aangewezen aandachtsfunctionaris huiselijk geweld of kindermishandeling: Diana van Oers.

NB: Deze functionaris moet ook in stap 5 worden genoemd als degene die binnen de organisatie beslist over zelf hulp bieden of een melding doen.

Indien er vrijwilligers werkzaam zijn binnen de instelling, kan hier ook worden aangegeven wat er op het punt van signaleren van vrijwilligers wordt verwacht en bij wie zij binnen de organisatie hun signalen kunnen neerleggen voor eventuele vervolgstappen.

Hierbij neemt Stichting Het Komt Goed in aanmerking de Wet bescherming persoonsgegevens, de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015, en het AVG beleid van Stichting Het Komt Goed.

Stichting Het Komt Goed, stelt (overwegende de eerder genoemde bepalingen) de volgende Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling vast.

Het wettelijk meldrecht voor huiselijk geweld en kindermishandeling biedt alle begeleiders met een geheimhoudingsplicht, het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld te melden, ook als zij daarvoor geen toestemming hebben van hun cliënt (zie artikel 5.2.6 van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) 2015).

Dit wettelijk meldrecht maakt een inbreuk mogelijk op het beroepsgeheim van bijvoorbeeld artsen, psychiaters, verpleegkundigen, maatschappelijk werkers, psychologen, pedagogen, verloskundigen en werkers in de jeugdzorg of in de reclassering.

Hieronder beschreven de stappen, hoe een begeleider met een geheimhoudingsplicht op een zorgvuldige wijze omgaat met dit meldrecht.

Stap 1

Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten in kaart en leg deze vast.

Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.

Om huiselijk geweld of kindermishandeling te signaleren, raden we aan gebruik te maken van het signaleringsinstrument "Ondersteuningsinstrument signaleren huiselijk geweld en kindermishandeling" van Kompas

integraalwerkenindewijk.nl/wp-content/uploads/2021/11/kompas-ondersteuningsinstrument-signaleren.pdf.

Beschrijf uw signalen zo feitelijk mogelijk. Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontkracht.

Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd.

Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht.

Kindcheck

Vraag uw deelnemer of er minderjarige kinderen aan diens zorg zijn toevertrouwd, in alle gevallen waarin diens medische conditie of andere omstandigheden een risico vormen op een bedreiging in de ontwikkeling of de veiligheid van deze kinderen. Indien er kinderen zijn die van de deelnemer afhankelijk zijn, leg dan in uw dossier vast: het aantal en de leeftijd van de kinderen; of de deelnemer de zorg voor de kinderen deelt met een (ex-) partner of met een andere volwassene.

Oudersignalen

Hebt u zelf geen contact met de kinderen van uw deelnemer, legt dan uw eventuele 'oudersignalen' vast als de lichamelijke of geestelijke conditie of andere omstandigheden, een bedreiging kunnen vormen voor de veiligheid of de ontwikkeling van de kinderen die van de cliënt afhankelijk zijn.

De stappen van de meldcode zijn ook van toepassing op deze 'oudersignalen'.

Signalen van geweld door een begeleider in een zorg- of onderwijsrelatie

Gaan de signalen over mogelijk geweld gepleegd door een begeleider ten opzichte van een deelnemer, meld de signalen dan bij de aandachtsfunctionaris huiselijk geweld of kindermishandeling Diana van Oers. In dat geval is dit stappenplan niet van toepassing.

Signalen van geweld tussen deelnemers

Signalen over mogelijk geweld gepleegd tussen deelnemers, zoals bijvoorbeeld geweld tussen cliënten, of tussen sportende kinderen. Uw signalen meldt u bij de aandachtsfunctionaris huiselijk geweld of kindermishandeling, Diana van Oers. Het bestuur draagt zorg voor melding aan de Inspectie.

Op deze regel geldt één uitzondering: de signalen van mogelijk geweld vallen wel onder de meldcode als het geweld zich afspeelt tussen partners die beiden deelnemer zijn van Stichting Het Komt Goed, bijvoorbeeld als zij als echtgenoten of partners samen werken voor de Stichting in buurthuis de Brink.

Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van Veilig Thuis of een deskundige op het gebied van letselduiding

Bespreek de signalen met een deskundige collega. Vraag zo nodig ook advies aan Veilig Thuis of aan een deskundige op het gebied van letselduiding, als er behoefte is aan meer duidelijkheid over (aard en oorzaak) van letsel.

Advies bij specifieke vormen van geweld over mogelijke risico's van vervolgstappen

Is er binnen de Stichting onvoldoende kennis aanwezig over de aanpak van specifieke vormen van geweld, zoals eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, seksueel misbruik en vrouwelijke genitale verminking, of ouderenmishandeling, vraag dan altijd advies aan Veilig Thuis over de vervolgstappen. Dit advies is ook van belang om mogelijke veiligheidsrisico's van eventuele vervolgstappen zorgvuldig te kunnen afwegen.

Leg waar van toepassing, de uitkomsten van de collegiale consultatie en/of het gegeven advies vast in het dossier van deelnemer (bijvoorbeeld het cliëntdossier).

Stap 3: Gesprek met de deelnemer

Bespreek de signalen met de deelnemer. Hebt u ondersteuning nodig bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met de deelnemer, raadpleeg dan een deskundige collega en/of Veilig Thuis.

Leg de deelnemer het doel uit van het gesprek;

Beschrijf de feiten die u hebt vastgesteld en de waarnemingen die u hebt gedaan;

Nodig de deelnemer uit om een reactie hierop te geven;

Kom pas na deze reactie zo nodig met een interpretatie van hetgeen u hebt gezien, gehoord en waargenomen. In geval van vrouwelijke genitale verminking kunt u daarbij de 'Verklaring tegen meisjesbesnijdenis' gebruiken. Het doen van een melding zonder dat de signalen zijn besproken met de deelnemer, is alleen mogelijk als:

- 1) er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de deelnemer, die van u zelf, of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;
- 2) als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de deelnemer door dit gesprek het contact met u zal verbreken en dat de deelnemer daardoor niet voldoende meer kan worden beschermd tegen het mogelijk geweld.

Melding in de verwijfsindex risicjongeren

Overweeg bij het zetten van stap 3 of het noodzakelijk is om, gelet op de bedreiging van de ontwikkeling van de jeugdige(n), ook een melding te doen in de verwijfsindex risicjongeren.

NB: Een melding in de verwijfsindex is bedoeld om beroepskrachten (en ook begeleiders) die betrokken zijn bij 'risicjongeren' bij elkaar te brengen zodat ze hun interventies op elkaar af kunnen stemmen en niet langs elkaar heen werken. Een melding in de verwijfsindex is geen alternatief voor het doen van een melding van kindermishandeling bij Veilig Thuis. Ga daarom, ook als u besluit tot een melding in de verwijfsindex, door met stap 4 en 5 van de meldcode als uw vermoeden van kindermishandeling door het gesprek met de ouders en/of de jeugdige niet zijn weggenomen.

Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling en vraag in geval van twijfel altijd (opnieuw) advies aan Veilig Thuis.

Weeg op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de cliënt het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.

Om het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling in te schatten, raden we aan gebruik te maken van het Afwegingskader Meldcode afwegingskadermeldcode.nl.

Stap 5: Beslissen: zelf hulp organiseren of melden

Verantwoordelijk voor het besluit voor het al dan niet doen van een melding is: Diana van Oers. Aangewezen aandachtsfunctionaris huiselijk geweld of kindermishandeling: Diana van Oers.

Hulp organiseren en effecten volgen

Meent u, op basis van uw afweging in stap 4, dat u uw cliënt en zijn gezin redelijkerwijs voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kunt beschermen:

- organiseer dan de noodzakelijke hulp;
- volg de effecten van deze hulp;
- doe alsnog een melding als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt of opnieuw begint.

Melden en bespreken met de cliënt

Kunt u uw cliënt niet voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling beschermen of twijfelt u er aan of u voldoende bescherming hiertegen kunt bieden:

- meld uw vermoeden bij Veilig Thuis;
- sluit bij uw melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geef duidelijk aan indien de informatie die u meldt (ook) van anderen afkomstig is;
- overleg bij uw melding met Veilig Thuis wat u na de melding, binnen de grenzen van uw gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog kunt doen om uw cliënt en zijn gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen.

Bespreek uw melding vooraf met uw cliënt (vanaf 12 jaar) en of met de ouder (als de cliënt nog geen 16 jaar oud is).

- leg uit waarom u van plan bent een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is;
- vraag de cliënt uitdrukkelijk om een reactie;
- in geval van bezwaren van de cliënt, overleg op welke wijze u tegemoet kunt komen aan deze bezwaren;
- is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om uw cliënt of zijn gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. Betrek in uw afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de cliënt of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen;

- doe een melding indien naar uw oordeel de bescherming van de cliënt of zijn gezinslid de doorslag moet geven.

Van contacten met de cliënt over de melding kunt u afzien:

- als er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de cliënt, die van u zelf, of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;
- als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de cliënt daardoor het contact met u zal verbreken.